Ode öfver kärleken til fäderneslandet. =Anon=. Stockholm, tryckt hos Johan ...

Regnér, Gustaf,

1700-1829 81 A Br.

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

REGNER, G.

Vitt. Sv.
(Bn)
1700°-1829

Sthlm
1789

Regnér G.

Sv. Saml. Vitt. Sv. (B) 1700–1829

ODE

ÖFVER

KÄRLEKEN TIL FÄDERNESLANDET.

Dulce et decorum eſt pro patria mori.

HORAT.

STOCKHOLM,

Tryckt hos JOHAN GEORG LANGE 1789.

Ode öfver Kårleken til Fäderneslandet.

Hvad fåfängt öfvermod, min Skaldmö! dig förleder
At ſjunga hvilken dygd! i hvilka tiders lopp!
Ert nit för allmänt väl, J Roms och Greklands heder!
Hvi gick ej ibland Er min födſloſljerna opp?
Jag hade ej vid Lyran raſlat;
Jag hade, hänryckt af Er dygd,
J Edra hjelte-ſpår mig kaſlat
At ſtrida för min Foſterbygd.

Men då den veklighet, ſom fordna ſeder härjat,
Mit mod i dvala ſänkt, min arm förſvagat har;
Må då et ögonblick, ur tidens yrſel bärgadt,
Uti en värdig ſång förnya Hjeltars dar!
Om den ej ſkall et ſlägte röra,
Af dygdens blotta vålnad ſkrämdt;
Må mig en enda rättſint höra!
Jag lyran ej förgäfves ſlämt.

Ur enſlighetens tjäll, igenom ſeklers öken,
Förtjuſta Skaldemö! hvart rycker du mig hän?
Är jag i fablers djup? Nej, mellan åldrars töken
Jag känner *Marathon!* dit ſegerfält igen.
Emot en vinkel af Europa
Se hela Aſiens magt förſvag!
När kämpar ſluta ſig tilhopa
Som fäkta för en älſkad Lag. 1)

I Suſans ſtolta Hof hvad ohörd tidning ljuder? 2)
En ſtrand i granſkapet af Perſiens Monarki,
Ej ſkymmes af den Thron ſom halfva verlden bjuder,
Och vågar vid des fot ſig anſe lika fri!
Den trotſade Monarkens Lycka
Til hämnd millioner ſlafvar för . . . 3)
Men ſlafvens ok ſkall aldrig trycka
Et folk ſom Frihet offer gör.

Utaf hans härars dån, ſom länder öfverſvämma,
Re'n ſkakas *Thermopyl*, och Grekland öpet är . . .
Du lilla djerfva flock! beredd at floden hämma,
Ach! rädda endaſt dig, du dör förgäfves här. 4)

Det

Det var ej Spartiatens låra —
O för min samtid hvilken digt! —
Där lifvet offrades med åra,
Han kände ingen annan pligt.

Ert lif åt Åran gafs. Hon evigt Er belöner. 5)
Men öfver Edert stoft Barbarens öfvermagt,
J ädle! hastar sig at kufva Greklands söner,
För Edra minnen rådd som helga denna trakt.
Han billigt råds. Er sköna lager
I hvarje Grek en älskling har.
Men dygden i sin högsta dager,
Athen! dig förbehållen var.

Hvad offra dina barn åt Friheten? blott lifvet?
Nej, et förädladt lif, ej kändt i Spartas sköt.
Uti Barbarens våld är hus och välfärd gifvet,
Och ej en tanke qvar som fridens vålluft njöt.
På Hafvet deras flyrka lyser;
Där kan Barbaren tyglas än:
Och på hvad strand en friflad myser,
Ha de sit fosterland igen. 6)

Hvad? skulle Segren ej från Himlen kallas neder
At krôna sådan dygd? Kom vittna, *Salamis!*
At emot fria bröst i modigt slutna leder,
Det ej åt mångden år hon delar vapnens pris.
Som Ocean, hur vildt han ryter,
Gör fasta klippan intet men;
Så Persiens ôfvermod sig bryter
Mot styrkan af et fritt Athen.

Men verlden skulle ej af Greska håfder låra,
Hvad allmagt åt et folk en vôrdad Lag kan ge.
Hon skulle Grekens bud i snillebragder åra,
Men under Romersk ok sin böjda skuldra te.
O Rom! jag båfvar för din styrka . . .
Men förde ej mit hjerta mig
At Frihets guda-ursprung dyrka,
Jag hade aldrig dyrkat dig.

När jag det svärdet ser, du färgade i floder
Utaf Nationrens blod; den spiran som förgylls
Af skatter plundrade längst ifrån Herculs stoder
Intil Euphratens strand: min själ af hâpnad sylls.

Men

Men når dig ſjelf du ödmjukt böjer
För dina Lagars majeſtät,
Din höghet jag med vördnad röjer
Och ville kyſſa dina fjät . . . 7)

Men redan i min flygt hvad ſorgeſkyar råcka
Den rena himla-luft ſom vidgade min barm?
"Tag handen, ropar man, af taflor ſom blott våcka
"I redeliga bröſt en ofórmögen harm.
"Ach! lämnom åt förflutna tider
"En ſtorhet ſom med dem förſvann.
"Den ſol gick evigt ner, ſom ſprider
"Den värma där hon mognad vann.

Men fege! ſaknar du, ſom denna klagan gjuter,
En ägta Frihets-lag betald med landsmåns blod?
En vördad Efterſyn, där ſjälen ſtyrka njuter,
I tappra Fäders ſpår, til underverk af mod?
Har du i Sverge ſkådat dagen,
Och känner ej dit foſterland?
Hvar knöto Friheten och Lagen
Et mera kärt förenings-band?

Vill

Vill du en *Miltiad*, en *Themiſtocles* finna,
Som utur dvalans djup, ur tyranniets våld
Ha kallat landsmån fram, at dygdens lager vinna?
Är deras helga bild för dina ögon dåld?
Hvi dröjer du at ödmjukt våga
För *Guſtaf Waſa* falla ner,
Och ſkynda med fördubblad låga
Där Svea dig i nöden ber?

Vill du en hjelte ſe, en Nordens *Leonidas*
I farans öpna gap för bundsförvandters väl?
Se denna tappra ſtrid på Lützens ſlätter ſtridas!
Och gynna, om du kan, en feghet i din ſjäl.
Där föll på Sveas hjelte-bana
Den ſtora Drott, hvars namn hon bär
Uti ſin ſköld, at evigt mana
Til allt hvad henne värdigt är.

Och hvilken Svenſk är det, hvars hjerta icke ſvåller,
Hvars anda ſtiger ej vid *Guſtaf Adolfs* namn?
O Gud, hvad tidehvarf det namnet återſtäller!
Hur ſtolt är Svea där ej ſedd i Årans famn! —

Men

Men ſkall ſit hopp hon fåfångt nåra
At deſſa tider åter ſe,
Då hennes mod ſyns ån förfåra
En öfverlågſen fiende? . . .

När i mit unga bröſt den förſta kånſla väcktes
Af Medborgsmanna lag, min hog från lekar ſkild
I fordna Göthers ſpår med ådel ifver ſträcktes
Til ſamma höga dygd ſom tecknat deras bild.
Jag ville mig ur ſtoftet rycka
Til årans höjd — mit hjerta brann! —
Men bunden af en vidrig lycka
Vid hvarje ſteg et hinder fann.

Uti den mörka däld, dår jag begrof min ſmårta,
En falſk Philoſophie förklådd ur ſkuggan bröt.
Den ömma menſklighet, ſom aldrig rört des hjerta,
Ur ögat lyſte mild, på tungan ljufligt flöt. 8)
"Är då din lycka fåſt vid Norden,
"Som dig med ſtyfmors-ſköte når?
"Se up, Naturens ſon! all Jorden
"Af dina bröder upfyld år.

Med denna höjda blick mit hjerta hänryckt följde.
I en bevingad flygt min tanke ftolt och ftor
På Alpens fpetfar fteg ur dimman fom mig höljde,
Där Sverges fifta fkymt ur hennes åfyn for.
Hvad fåg hon? hvad omåtligt Rike!
Des gräns var Oceanens ftrand;
En medborgsman i hvarje like,
Och Jorden var mit foſterland.

Jag åt min enfald log fom under Polens ſtjerna
Mig fäſtat kring en vik at träla eller dö;
Då mot en vidrig lott at mig med flykten värna,
Jag kunde bröder fe på fjelfva Taits Ö. 9)
Min menſklighet fig utan ſtyrfel
Til flera verldar hade ſträckt;
Om ej utur min vilda yrfel
En guda-röſt mig åndtlig' väckt.

"Bedragne foſterſon!" — Jag kände Sveas ſtämma,
Det var ej förſta gång hon til mit hjerta talt,
Min ſjäl ej nog förförd at hvarje hugkomſt hämma
Af nöjen hvarmed hon min fria tjenſt betalt. —

"Bedrag-

”Bedragne foſterſon! du ſiker
”At glömma alt hvad Sverge var;
”Men vet du, om du mig beſviker,
”Hvad jag at återfordra har?

”Den Luft du drager hår, år tappra fåders anda,
”Af hvilkas mod du har den frihet dig hör til.
”Och månne deras ſvett och deras ſtoft ej blanda
”Den alſterklådda Jord du tacklös lämna vill?
”Ur denna luft år gniſtan dragen
”Som började din lefnads lopp;
”Ur denna jord den tilväxt tagen
”Som bildade din ſpåda kropp.

”Den Foſtring ſom beſtämt dit lynne, dina ſeder,
”Och dår med glådje ſett de förſta dygder gro;
”Det ljus i ſjålen tändt ſom dina hugſkott leder
”Bland villor och förſåt til lifvets ſanna ro:
”Den grundar ſig på fåders möda,
”Som förr'n dit åmne var beredt,
”Den mogna visdom hunnit föda
”Som utgör kårnan af dit vett.

”Den heligt ſvurna Lag, uti hvars ſkygd du njutit
”Ej mindre din naturs ån ägta ſamfunds-rått,
”Ach! om du kunde ſe de ſtrömmar blod ſom flutit
”At vårja denna Lag, från en til annanått . . .
”Se! detta alt har du fått ſkörda.
”Hvad ſkatter plundrade från mig!
”Gif dem tilbakars eller vörda
”Den pligt de ſamkat uppå dig.

”Det Land dig alſtrade, din ålders blomma ſköttes;
”Af dig bör återgård til ny förkofran få;
”Den Lag uti hvars hägn du tiden ſorgfri nötte,
”Ej ſe dig neſligt fly då andra ſkiften rå . . .
”De träffa dig! — mit hjerta lider —
”Men känner du ej Lyckans ſed?
”Och var det blott i gyldne tider
”Jag borde bygga på din ed?

Nej, ömma Foſterland! du har min ſvaghet burit,
Dig hör min ſtyrka til och offrar ſig förnöjd.
Åt dig jag foſtrad år, dig har jag troſkap ſvurit
I dina lugna dar, i olycks-ſtormars höjd.

Om

Om dig et vidrigt öde hårjar,
Hvad plats på jorden vifas mig,
Dår jag et fóndradt våfen bårgar
Som gåller något utom dig?

Anmårk-

Anmärkningar.

1) Hufvudſtyrkan af Perſiſka utruſtningen, ſom utgjorde tilſammans 300,000 ſtridbare män, ur hela den vidſträckte Monarkien i Aſien utſökte, blef bruten af 10,000 Athenienſer under *Miltiades's* befäl. Den ſtore Konungen (ſå kallas Perſiſke Monarken i Grekiſke Handlingarne) hade gifvit befallning at ſkôfla Attica (Athenienſiſka Landet) och bortföra alle invånarne i ſlafveri: han lät Perſerne medföra ſjåttrar därtil. Denna grufveliga hämnd ville han taga af Athenienſerne, för det biſtånd deſſe gjort ſine Aſiatiſke afkomlingar, Jonierne, ſom ſökte göra ſig frie. Attica var allenaſt en liten landsudd af gamla Europa; *Marathon*, där Perſerne landſtego och blefvo ſlagne, en kuſt af denna udde.

2) *Suſa*, i våra Heliga Böcker Suſan, var Perſiſke Konungarnes Reſidents, ſedan de erôfrat Aſſyrien.

3) Darius använde de tre ſiſta åren af ſin Regering och Xerxes fyra år til denna utruſtning mot Grekerne. Herodotus upgifver ſtyrkan däraf til flera millioner. Xerxes ſjelf biviſtade fälttåget.

4) *Thermopyl* var et ganſka trångt paſs mellan Theſſalien och Hellas eller det egenteliga Grekland. Här ſtäldes 8000 Greker, och däribland 300 Spartaner, under den odödlige *Leonidas's* befäl, til motvärn. Xerxes höll dem för urſinnige; ty han kunde icke begripa, ſom Herodotus ſäger, "at Grekerne voro komne til Thermopyl, blott för at dö och nedſabla af ſina fiender ſå många de kunde". Sådant var åtminſtone Spartanernes beſlut, ſom vid ſiſta anfallet näſtan allena förſvarade paſſet: och dock nödgades Xerxes, at undvika förmycken manſpillan, nyttja et förråderi at blifva mäſtare däraf.

5) "Gifvom efterverlden et exempel, ſade Leonidas, af kärlek til Fäderneslandet, ſom ſkall blifva beundradt, om ej efterföljdt".

6) På *Themiſtodes's* råd, ſom ſkaffat Athenienſerne en betydande Flotta, ſåg man i et ögonblick det Folket, ſom genom ſin uplyſning och förädlade ſmak kände och med häftighet njöt alla ſammanlefnadens behag, öfvergifva hus, egendom och hela Landet, för at på et främmande element ſöka rädda och förſvara hvad dem ännu kärare var, det fria Regerings-ſätt de ärft af ſine förfäder och anſägo för en ovilkorlig pligt at til ſine efterkommande öfverlämna. Sjö-

ſlage_t

ſlaget vid *Salamis* (en Ö i granſkapet af Athen), ſom utom Athenienſerne ej vågats och ej vunnits, förſäkrade icke allenaſt Attica, men äfven hela Grekland, mot Perſiſka Öfvervåldet. De voro annars beredde, i fall de öfrige Grekerne och i ſynnerhet de vacklande Peloponneſerne hade ſvikit dem, at ſöka främmande bonings-platſer.

7) Man har härvid i ſynnerhet erinrat ſig hiſtorien om *Papirius Curſor* och des Dictatur. En ung Fabius hade, emot den frånvarande Dictatorns förbud, vågat et fältſlag emot Samniterne, och vunnit en lyſande ſeger öfver dem. Dictatorn ville med ſtrånghet beifra denna, ehuru lyckliga, ohörſamhet: han hade Lagarna på ſin ſida. Fabius hade de ſegrande Legionerne och ſjelfva Romerſka Rådet för ſig; då ſaken hänſköts under Folkets dom. Folket och hela Samhället kände i det ögonblicket intet annat än ſin glädje öfver den erhållna ſegren; då Dictatorn föreſtäller vådan däraf för Roms höghet, för Lagarnas helgd, för des Ämbetes vigt, om Fabius blefve frikallad. Man ſer då Romerſka Folket, ſom kunnat göra et undantag i ſina Lagar, bönfalla hos Dictatorn, ſin förſte ämbetsman, om den olyckliga hjeltens förſkoning. Lagarna hade ſegrat, Dictatorn ſkänker honom åt Folket. Men den ſom vill närmare känna och beundra denna ſtora ſcen, bör läſa hela berättelſen hos Roms ſtörſte Häfdateknare, den ſublime Livius, Bok. 8. Cap. 30 och följ.

8) Det är den ſå mycket utropade *Coſmopolitiſmen*, ſom man under denna caracter vågat framſtälla. Under det ſtolta namnet af Verldsmedborgare, förgåter man ſmåningom de närmare banden med ſit Fädernesland, känner och älſkar ſin ſjelfſtändighet. Coſmopolitiſmen var okänd i de tider, då Patriotiſmen var i ſin höjd. Camillus Coſmopolit, hade aldrig blifvit Roms Befriare.

9) *Taiti*, annars *Otaheite*, en Ö belägen i den ſenaſt uptäckte Verldsdel, berömd af ſit ljufva climat och ſine invånares milda ſeder.

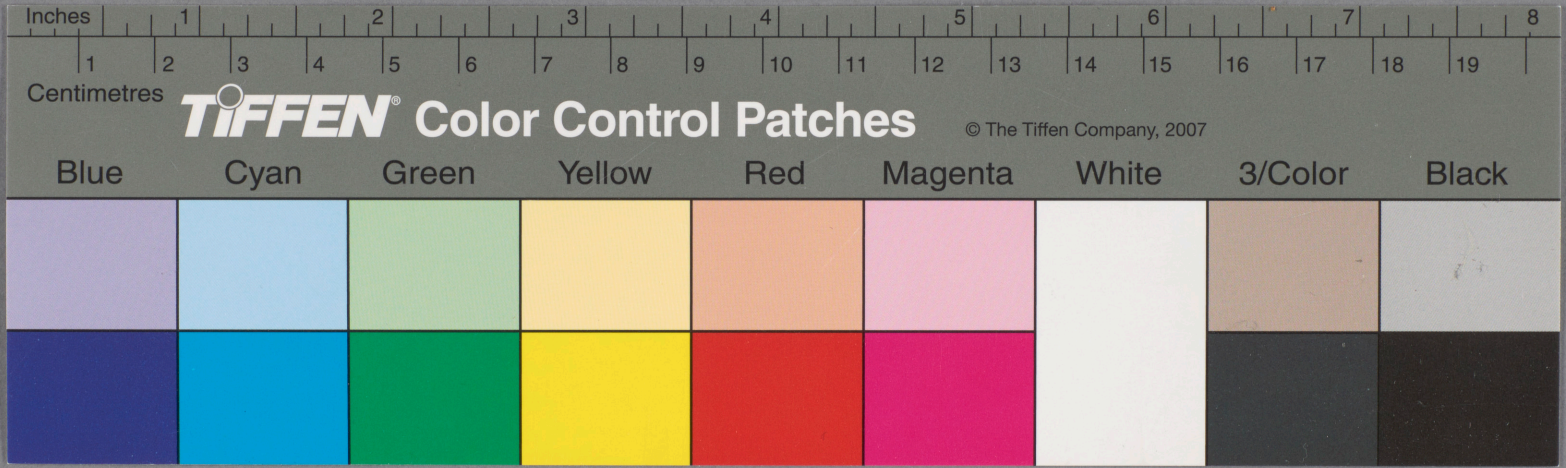
Inches
1
2
3
4
5
6
7
8
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
Centimetres
TIFFEN® Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black